

KUSTBON

TIDNING FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

ÅTTONDE
ÅRG.

N° 14/15

Prenumerationspris:

Helt år Emk. 200:—
Halvt „ „ 125:—

I utlandet:

Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

Utkommer
alla onsdagar

Redaktion:

Svenska Folkförbundet

Ans. red.: M. Westerblom
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris

enligt överenskom-
melse.

För längre annoase-
ring beviljas rabatt.

8 april

1925

GLAD PÅSK.

Du segern oss förkunnar,
Du oss förlossat har,
Dig prise våra munnar!
O Jesu, vårt försvar!
Du dödens udd har krossat
Och gravens bommar lossat
Och livet fört därut.

Du träder fram i ära,
Och världen fylls av ljus.
Dess strålar hugnad bära
I själva dödens hus.
Fröjd är i änglars boning,
På jorden fröjd, försoning
Och ett odödligt hopp.

HEMMET OCH DESS INREDNING.

Ett hem. — Det är fästet,
vi rest med murar trygga
— vår egen värld, den enda
vi mitt i världen bygga....
(V. von Heidenstam)

Det har talats och skrivits många, både allvarliga och vackra ord om hemmet. Mycket återstår nog ännu att säga, och mycket kan ännu vara att lära, särskilt för de unga, som skola grunda och forma eget hem. Men jag avser dock inte att just nu komma med någon predikan i ämnet. Kanske framdeles. I stället har jag tänkt att med redaktörens välvilliga tillåtelse visa fram något av rikssvenska ungdomars tankar och önskemål beträffande egna hemmet.

Under min tidigare verksamhet som lärare vid lantmänna- och husmoderskola i Sydsverige undervisade jag bl. a. i svenska språket. De kvinnliga avdelningarna fingo därvid en gång uppsatsskrivning om ämnet! „Mitt hem, sådant jag önskar det,“ och skrevo då helt självständigt sina tankar därom. De bästa uppsatserna bad jag få behålla och har nu plockat fram dem till estlandssvenskarnas påseende under förmodan, att mågen skall vara intresserad av att erfara hur pass förståndiga bondflickorna i Sverige äro och vilka anspråk de ha på hemmet. Med undantag för ett och annat litet stafvel har ingenting ändrats i uppsatserna. Flickorna voro i åldern 18—25 år. Hör nu vad de svenka skolflickorna drömma om:

En 21-årig flicka från Skåne skriver:

„Det är en ganska viktig sak att inreda eller bilda ett hem och kräver det många brydsamma funderingar. Ett hem innebär ej blott en bostad med visst antal rum och möbler, mera betyder själva andan, som råder därinne. Där kärleken härskar, är rymligt nog, om än kojan är liten,“ säger med rätta ordspråket. Tillika bör förståelse, enighet och ordningssamhet utgöra hemmets grundpelare. Härmed förringas ej anspråken på yttre trevnad, tvärtom.

Det hem, jag skulle vilja kalla mitt, tycker jag mig se skymta fram mellan höga grönskande tallar nere vid sjöstranden. Huset är reviterat (kalkstruket), färgen går i mattgult. Fönsterkarmar

och knutar äro vita, brutet tak samt en öppen veranda, där på sommaren ett par, eller flera, blomrika prydnadsväxter alltid skall ha sin plats.

Därinne har jag ljusa, trevliga rum med luftiga gardiner för fönstren, oljemattor på golven, tapeter i lugn färgton. Ett rum att använda till matrum med enkla, målade möbler. Stolar och soffor stoppade och klädda med rutigt, hemmavävt tyg, någon bonad över soffan, ett gammaldags skåp och en „moraklocka“ (tillverkas i Mora i Dalarna), helst även en pall med någon pryddlig växt på. Matbord och serveringsbord äro ej ett förglömma.

Sovrummet skall vara förlagt till husets södra sida, så att solen obehindrat kan titta in. Möblemang i enkel stil av ljus polerad björk, bekväma sängar, öppet tvättställ. Intill köket ordnas ett arbetsrum, där symaskin och vävstol skall hållas i verksamhet på lediga stunder. — Dessutom ville jag ha ett litet extra rum, sådär med någon mjuk soffa, några bekväma stolar och dylikt, där familjens medlemmar skulle slå sig ner kring brasan och glömma vardagslivets brådska och besvärligheter någon gång emellanåt.

Ett stort och ljust kök, väl inrättat med oljemålat golv, plåtbeklädd diskbänk, försedd med hyllor för tallrikar o. dyl. över bänken och under för grytor. Spisen fristående från minst två sidor, arbetsbord med lådor och hyllor inunder, samt ett väggfast skåp. Garderober bör ej saknas. — Se där mitt drömnda hem. —

Ett hem jag ock vill bygga,
ett hem, ja just så där.

— Men var det blir vet Herren,
och ingen ann' vet när". —

Jag hoppas innerligt, att min duktiga och kunniga elev finner sitt drömnda hem.

E. Adalberth.

V Å R D I A L E K T.

Genmäle.

En gång skrev Joel Nyman till mig med anledning av en artikel i Kustbon: „Har du skrivit den artikeln, så får Du svar på tal i nästa nummer“. Den gången var jag oskyldig, men den här gången gick jag inte fri, och för att förebygga missförstånd såväl hos Joel Nyman (det kunde visserligen klaras genom brevväxling) som hos andra, som läsa hans artikel i n:o 12 av Kustbon, nödgas jag än en gång framlägga min åsikt om aiboländskans (ett bra ord, som stod i samma nummer) och rikssvenskans ställning härute.

Efter ett noggrant genomläsande av de artiklar här från Birkas, som handla om den saken, och av Joel Nymans skrivelse, måste man få den uppfattningen, att vi mena detsamma. Men nu stod det i Kustbons Birkasnummer: „Ibland få vi tala om, vad det heter på aibosvenska, som rektorn säger, för han vill lära sig det, och han säger, att vårt språk inte är så dålig svenska som vi sagt hemma, utan det är riktig svenska — — —“. Och på tal om icke-svenska låneord: „... nu när vi lärt oss högsvenska, så kunna vi låna ord där, när vi behöva nya“. Detta har tydligen bibragt den ärade författaren av artikeln — och kanske andra — den uppfattningen, att vi här på Birkas i „välmenande“ syfte skulle använda oss av „något uppkok på ord, som i bästa fall framkallar munterhet“. Det vare oss fjärran! Och dock medgives, att „aiboländska“ förekommer även i undervisningen, och i det fallet kan jag bara beklaga, att jag än så länge kan alldeles för litet av språket (språken). Det är ju så — och det måste envar, som ägnat sig åt undervisning här, medge — att en mängd rikssvenska ord och begrepp ej äro kända av eleverna. Helt naturligt förresten. För att lära och förklara dessa, vilket ju är precis detsamma som att lära hög-

svenska, är det av oersättligt värde att känna aiboländskä. När jag t. ex. i hälsolära talar om gomseglet, så vet ingen vad det är. Jag kan ju gapa och peka på den där smålustiga biten i halsen, men det är lättare att säga: „Det är, vad ni på aiboländska kallar „ganspina“. Många gånger kan man inte ens peka, och då är hemspråket ännu bättre. Vi läsa i en bok om vass (växten) Vad är det. Jaså „raiar“. Det var enkelt. Prosten Linderstam skrev för något år sedan om konfirmationsundervisningen på en av öarna, att det var svårt med svenskan i början, för barnen hade aldrig fått klart vad orden betydde. De hade lärt läsa, men förstodo ej vad de läste. Men felet vid den skolan var, att läraren undervisade på aiboländska, fast han kunde svenska bra. I den saken äro vi alltså ense, att „aibofolke“ har rätt att fordra av oss rikssvenskar och av andra, som behärskar svenska, att få höra och läsa denna svenska.

Och så kommer vi till det, där jag tror, att vi likaså har samma mening, fast detta ej är klart. Och det rör aiboländskans ställning i allmänhet. Den första svensk jag träffade tillsammans med här i Estland — det är ett par år sedan — sade: „Ja, vårt språk är dålig svenska“. Och hur många har ej sagt detta sedan. Säger man icke på Ormsö vid en färd till sjös: „Tala bara inte svenska (Ormsösvenska?) för då blir det oväder“. Om det också är skämt, så ligger det nog allvar bakom. Och där ha vi det stora fel, som vi också alla böra motarbeta — och däri äro vi väl också ense — nämligen underskattandet av det språk, på vilket fäderna tolkat sin nöd och glädje, förr åtminstone sjungit sina sånger och bett sina böner. Det har varit sammanbindningslänken mellan släkten och folk, bevarat svenskheten genom sekler och så — tala inte det språk-

TILL ESTLANDS SVENSKAR.

Med anledning av artikeln „Upprop till vår ungdom“, n:o 13 av Kustbon.

Väl dväljs du, Estlands svenska stam
långt fjärran hän från moderlandet,
till dig nå nya tider fram,
som hota spränga brodersbandet.

Vak upp, därför, du öboätt,
håll kärt ditt ärorika släkte
och vet och gläds däråt med rätt,
att varningen i tid dig väckte.

Så giv och tag i arv, o folk,
det språk du fått i tal och skrifter
att ej en gång din ätt med tolk
skall tyda det på dina grifter.

Det folk skall alltid strakt förbli,
som sina fäders anor vördar;
det odlad jord kan så uti
och därför vänta goda skördar.

E. S.

ket, då blir det oväder! Att söka ersätta aiboländska som talspråk med högsvenskan, tror jag ej vara lyckligt — och det går förresten aldrig. Orden äro ju uttryck för tanken, för våra begrepp. Genom ett nytt talspråk, eller bättre sagt hemspråk, skulle begreppen ofta få ny form. Jag vill med exempel visa, vad jag menar. Med gom menar vi rikssvenskar munhålans tak. Samma ord betyder här käkleden. Många sådana exempel kunde framläggas på ord — och riktigt svenska sådana — som här äro uttryck för andra begrepp än i högsvenskan. Att så att säga med våld börja rubba på sådant, — och det sker genom att inte tillräckligt starkt betona, att aiboländska är „riktig“ svenska och genom att ej söka höja aktning för det fäderneärvda språket — det är enligt min åsikt att rubba grundvalen för svenskheten härute, ty därigenom skulle estlandssvenskarna ryckas ut ur sitt „historiska sammanhang“, känna sig varken som det ena eller andra, och man skulle oftare få höra sådana uttryck som: „Ja, det kvittar lika, vad för språk jag talar.“ — Detta strider ej alls mot den andra åsikten, nämligen att kunskapen i skriftsvenskan bör spridas och ökas så mycket som möjligt, ty som förut betonats, kan ej aiboländska bli skriftspråk, ty därtill fordras för mycket som här saknas. Men ett

modernt folk utan skriftspråk är en orimlighet. För det är vetandets portar stängda, och okunnighet och efterblivenhet är den naturliga följd. Vidare binder ett gemensamt skriftspråk „aibofolke“ fastare samman med stamfränderna väster- och norrut, och till sist är det ju av stor glädje och nytta för dem som träffa samman med andra länders svenskar, att kunna tala dessas språk, d. v. s. högsvenska, men det kan man ju i och med att man lärt skriftsvenskan — om man nu skall göra någon skillnad på dessa två. Men, i och med detta kommer också aiboländskan att mer och mer utvecklas i riktning mot högsvenskan — såsom det skett med de olika språkformerna i Sverige. Och det kan inte nog framhållas, att man allra minst i det fallet kan eller bör bemästra utvecklingens lagar — möjligt påskynda dem.

Per Söderbäck.

VÅR
LÄRAREUTBILDNING
och allmänna svenska
läroverk än en gång.

Att döma av estniska tidningar, tyckas våra seminariers dagar, så sexklassiga de än äro, snart vara räknade. De äro för dyra först och främst, samt därtill föga motsvarande sin uppgift att utbildla landets lärare. Undervisningen där är kostnadsfri, hit

komma ungdomar i 15—16 års åldern, icke för att utblida sig till lärare och uppfostrare utan för att med minsta möjliga omkostnader bli förhjälpda till studentexamen och universitetet, ty avslutad seminariekurs berättigar till inträde. 15—16 åringar hava i regel heller icke ännu fattat ett bestämt avgörande beträffande sitt livskall, det är som sagt andra faktorer som varit utslagsfällande, då det gällt att söka och vinna inträde vid seminarium.

Lärarebehovet skulle tillgodoses, föreslås det, av folk, som först genomgått fullständig kurs vid allmänt läroverk och sedan en två-årig pedagogisk kurs, varpå följa motsvarande „provår“. Då först kunde man vara mer eller mindre betryggad för, att de ungas uppfostran komme i händerna på lämpligt folk, män och kvinnor, som inte bara sutte inne med de erforderliga kunskaperna utan först som sist, av verklig hängivenhet för kallet, ägnat sig åt detsamma. Och redan nu rekryteras en god del av de estniska lärarne på detta sätt, fastän den pedagogiska fackutbildningen än så länge är bara ettårig.

Vi svenskar, hur tänker vi oss denna framtidsfråga? Nu ha minoriteterna sin „kulturella autonomi“-lag i hamn, nu kunde vi med större frihet själva börja „styra om vårt hus“. Visserligen har vi ej så få lärare under utbildning i utlandet, men även i

Finland börjar man syna seminarierna närmare i sömmarna. Såväl här som i Sverige skärpas inträdesfordringarna.

Det synes vara på tiden att vidtaga förberedande åtgärder för en tillfredsställande lösning av vår högre läroverksfråga.

Undertecknads ringa mening vore, att frågans lösning vore den, att vid tyskspråkigt läroverk inrättades svenska parallellklasser eller om det vore olämpligt, vid ett estniskt läroverk, hälst dock vid tyskspråkigt. Härigenom vore kanske de två minoriteternas intressen bättre betryggade.

Joel Nyman.

I KLUGGEN.

Ute kluggen sa nukabon. — Ja he ä rasand fagort som he millat sins e kluggen, å änt no mä he än e sins, he hers mä. He ä mair än tolesa som ta e blaena språk om radio. He var än sändasmore som ja gjord kluggen lausor; ja dro ga stoppa ör änja skuld få si håla anafolke mä går. Gista träffa ja få aua opa prästn å kästan som vor opa vegen te Rohlop kaple. Nöh var ja lite nifikendor te veta håla ta språka å gjord opa vegen, å lad aira riftet mot kluggen. Ta jutta hit å tit, tätt ta kom te Lukslagge å so än man site opa stain mä hände unde hue å so så hengjator ut. „Hankfäre sior han så sorgator ut“ sa prästn, „kan han änt koma te kaple å vara glador, si håla faglor Gesfars välaiken ä.“ „Ja tror,“ sa kästan, „än han just ä sorgator färe än ve nöh håva så månglas troar å han vait änt hätn ska vendse.“ Nöh blevoda buor stildor å tärmä blaie. Just som tah kom fram te anan bien går ain migg mä rankana opa härdana te bronn ät vatn å solv gråtor. „Naj“, sa prästn, „hitt går änt tolemod! Håld aiken stildor, ja gân å fråar hålaafailas.“ Prästn gikk te mänskja å fråa:

„Hankfäre gråtor töh?“ „Ja sior töh sa mänskja, minn man sitor ute stue rama tjar trosbreore å sistrana å nöh site tom gåle tre daen å vänt opa ättorstdaen. Vila änt gära inga arbet mair å fere han ha hail kridorgådn kuna svält ner, änt te språkand om rise å veen som hestast blai o hugge. Omdor ska vara nora ne opa värde sja ä hitt no ain fråm tor sterst. Ta site å vänt opa Gesfar, bara om han honat ha kome å taeda, ja å he laes läsare som ferd folke opa han vegen skuldn forst ha tae.“ Såss berja hon åtor gråt. Prästn gikk åt stue å råka 5—6 man å sarste mike tårasjon ver borde mä bekre färese, bara ölukena hengd gåle fråm tråjtthait, håre färe auana, okamba å borsta. „Gutt folk,“ sa prästn, „ja herd just än neh skuld vänt opa Gesfar, bara nöh sior ja än ne ära tråjtt fråm vänt, å si neh, he ä mä mike usald te site stildor å vänt opa noa som man än riftet vait håte he skeor. Å ja kan sai färer än ja ä goan seber mä iran, läsare å ve ha nöh baket räkna än ättorsdaen ä uppskjute läsan ha gjord än lilan fail ute, å nöh skae än drai 26 år tri mån å 4 doa, såss än he ä bäst te bere opa te arbet tåte såndan ä ive. „Å hitt sant,“ sa än äldre man, „sja betiore ingetig te site här å gåpa,“ strauk håre unda auana, staiv upp fråm borde å hesa gjord tjaror mä. Prästn kerd te kaple å opa vegen språkaen altsama färe kästan. Tåten ättorst sa håla långan ti han had soa än tor än skuld vara fråa kästan håmod han rät kun tole sai. „He elakat ska mä elakat jagas ut,“ sa prästn. Nöh vor ta mä gåle så när opa, å kappors klokkana birja ringe, å ja kund änt mair her te tåras språk. Stoppa kluggstoppa ute å tänkt färe me sålvor: Håla end ska hitt aingång täva! —

Strånds.

NÅGRA TÄNKEKORN.

Fri bearbetning efter föredrag av stortingsman Peder Svendsen, Trondjem.

Mannens obestriddliga intelligens har inte varit nog att lösa världens gåta. Det behövdes mera: ett varmt klappande hjärta. Kvinnans känsla och instinkt för det rätta har en stor betydelse för världen. Sörjande och älskande kvinnor skola hjälpa att stämma världen ren, och få oss att känna att „Gud är vår far och män'skan vår bror“.

För ungdomen gäller främst och alltid att tro. I vår tid är svårare än någonsin att behålla tron. Därför är nu livet verkligen svårt för de unga, vad som ej får glömmas. De äldre ha hjälp och vinna styrka av erfarenheten.

Var herre över din tanke och handling! De dumma handlingar du begick i livet, de gjordes, då du ej var herre över dig själv.

Särskilt två ting, sorg och glädje, gripa in i människolivet. Sorgen påverkar mest och gör män'skan mest nöjd och tacksam. — Människor växa inte heller i solskensdagar och medgång utan i motgångar. Då alla krafter måste sättas till, då växer man.

Barmhjärtigheten är ej tillräcklig. Rättfärdighet behövs ock. De båda täcka kärlekens fält. En makt blott: kärleken kan uppehålla liv.

Att ge något av sol, ljus och glädje i världen, det är nog för människan. Det är stort, det är att skapa stora, vita hus bland mörka, låga boningar.

„Där gott folk går, där är Guds vägar“, säger Björnesterne-Björnsson. Tryggare vägar går du aldrig än godhetens, och trevnad får du ock där! — Den högsta av alla kärleksformer är att gå det godas eller Guds vägar.

E. Adalberth.

Vad är livet!

En dag, då fåglarna sjungit sig trötta, bröts tystnaden av en liten bofink, som frågade:

— Vad är livet?

De blevo nästan förskräkta över avbrottet, men en liten lärka svarade strax:

— Livet är en sång.

— Nej, det är en kamp i mörkret, svarade en mullvad, som nätt och jämt kommit med huvudet över jorden.

— Jag tror, det är en utveckling, sade en rosenknopp, i det den utvecklade sina blad, till stor fröjd för en fjäril, som kysste den och ropade:

— Livet är idel glädje.

— Kalla det hellre en kort sommar, surrade en fluga, som flög förbi.

— Mig synes det icke vara annat än slit och släp, klagade en liten myra, som släpade på ett strå, många gånger så stort som hon själv. Skatan blott skratade — för att dölja brist på tankar.

Men i detta ögonblick började stora regndroppar falla, och de viskade tungt:

— Livet består av tårar.

— I tagen alla fel, ropade örnen, i det han seglade fram genom luften på sina majestätiska vingar, livet är frihet och styrka!

Det började nu bliva mörkt, och en sparv föreslog, att man skulle gå till vila. Och nattvinden susade dovt genom träden:

— Livet är en dröm.

Stillheten vilade över stad och land och det närmade sig dagbräckningen, då en ensam vetenskapsman släckte sin lampa och sukade djupt:

— Livet är blott en skloa.

Utanför voro ett par unga män på väg hem, efter en natt tillbragt i förlustelser, och den ene stönade.

— Livet är en enda lång, otillfredsställd önskan.

— Det är ett evigt mysterium, viskade den nyfödda morgonvinden.

Då visade sig plötsligt ett rosenkimmer över horisonten i öster och förgyllde trädens toppar och de lätta skyarna. Och då morgonen hälsade den uppvaknande jorden, klingade i mäktiga harmonier ut över världen.

— Livet är endast en begynnelse.

F. D-d. (Fram.)

KRING SVENSKBYGDER

Reval.

ANSLAG FÖR SVENSKA LÄRAREKURSER.

På Svenska lärareförbundets anhållan har Bildningsministeriet anslagit 25.000 mk. för anordnande av fortbildningskurser för de svenska lärarna här i Estland under denna sommar.

Ormsö.

Tyst och stilla, utan klagan och knot, lida många av öns hushåll följderna av förra årets missväxt. Rågskörden rakte på sina håll ej till många bakningar, sedan sådden väl var i jorden. Även potatisen slog fel, särskilt i Sviby. Och att köpa bröd för 10, 12, 15 personers familj, det är ingen lätt uppgift, då våra jordbruk även under gynnsammaste år ej lämna något vidare till avsalu. Nu blir det att låna, låna och åter låna och pantsätta, sätta häst och fast i borgen. Samt räkna veckorna till nästa skörd. Och tiden går, fast krypande långsamt. Hur man tar sig fram, det är en annan sak.

För ett par veckor sedan har man även tagit sig över till Hapsal med häst, en del våghalsar även med smärre lass. En del hästar hava fått kallbad, men sådant anses som rena bagateller. Man har rep och yxor och kni-

var i beredskap och brakar det i, så är det hela uppe på isen igen nästan lika fort. En „lantkrabba“ skulle stått handfallen, kanske följt häst och lass i djupet.

DEN GÅNGNA VECKAN

Inrikes.

Riksdagen antog den 1 april statsbudgeten för 1925 och avslutade den 2 april sina sessioner före påsken. Den 21 april sammanträder den ånyo. Enligt budgeten äro inkomsterna Emk. 7.427.030.100 och utgifterna Emk. 7.324.602.600, det beräknas alltså bli ett överskott på ungefär 2²/₂ miljoner mark. Efter påsken upptages till behandling bl. a. frågan om ändring av agrarlagen. Utrikesministern herr K. Pusta har inlämnat sin avskedsansökan till regeringen. Meningsskiljaktigheter mellan ministern och riksdagens utrikeskommission ävensom en del fraktioner i riksdagen sägas vara orsaken till utrikeaministerns tillbakaträdande. Frågan blir dock icke klar förrän riksdagen efter påsken sammanträder.

Utlandet.

I vårt grannland Finland har prof. Tulenheimo efter stora ansträngningar lyckats bilda en ny regering.

Folkförbundets fjärde möte har den 27 september 1923 beslutat anhålla att förbundet underlydande stateras regeringar måtte vidtaga sådana åtgärder, att vederbörande lands barn och ungdom måtte erhålla kännedom om förbundets existens, dess ändamål och förbundspaktens bestämmelser. På grund härav har Finlands undervisningsministerium uppmanat skolstyrelsen att överväga, huruvida skäl föreläge att t. ex. i samband med historieundervisningen beröra folkförbundets huvuduppgift och betydelse, samt därom lämna nödiga uppgifter. Skolstyrelsen har även

vänt sig till rektorer och föreståndare för samtliga skolor samt till folkskoleinspektörerna med uppmaning att dessa måtte draga försorg om att folkförbundet blir känt bland barnen och ungdomen.

EN GLAD PÅSK

tillönskas härmed alla Kustbons läsare, vänner och gynnare i in- och utlandet.
Redaktionen.

O B S !

På grund av Påskhelgen utkommer nästa nummer av „Kustbon“ onsdagen den 22 april 1925.

Penningkurser

Revals börs.

30. mars 1925

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1781	1796
100 rentmark	—	8850	8950
100 Fmk.	—	937	946
100 sv. kr.	—	10000	10125
1 estkrona	100	—	—
10 guldrub.	—	1825	1940

REVALS TORGPRIS.

		Emk.	
Hela svin	per pund		43—47
Gädda	”	”	25—35
Abborre	”	”	15—20
Strömning	”	”	12—15
Smör	”	”	125—150
Mjök	stop	”	22—23
Grädde	”	”	140—160
Ägg	par	”	15—18
Rågmjöl	pud	”	460—480
Kornmjöl	”	”	400—460
Havre	”	”	230—250
Potatis	tsetw.	”	140—160

Härmed får jag meddela, att jag i

Hapsal, Karrigatan N:o 7, i Tamverks hus

ö p p n a t e n

Kolonial- och Kortvaruhandel.

Genom en flerårig affärsverksamhet i Rickholtz har jag noga lärt känna den svenska publiken och dess önskningsar, och står därför till tjänst med de bästa och billigaste varor. Rågmjöl har jag under alla tider i större och mindre mängder till billigt pris.

Högaktningfullt **HANS PABST**

Dr. Lydia Risenkampff-Lindström

läkare för lung- och
invärtes sjukdomar

Mottagning dagligen 9-11, 4-5

Lergatan 16 (Sauc tän. 16)

HAPSAL.

BIL-TRANSPORTER

verkställes av

A.-B. SLEIPNER, Stockholm
Riks 2485, Norr 4339

till angränsande statssamhällen,
järnvägsstationer, egendomar och
handelsaffärer.

Svenska Sockerfabriks A. B., Malmö.

Bitsocker, förpackat i paket
om 2 à 2½ kg., finnes till
salu hos alla specerihandlare.